د څېړنو په ترڅ کې د ستاسو حقونه:
د جبري مهاجرت په حواله څېړنو کې برخه اخستونکو خلکو لپاره معلوماتي پارچه

په څېړنیزه پروژه کې برخه اخستنه د ستاسو غږ نورو ته واورولې شي، خو امکان شته چې اسان تمام نه شي، وخت او پیسه وغواړي، او/یا تاسو په بدني یا جذباتي ناآرامه کړي. دغه معلوماتي پارچه کې مهم اصطلاحات تشریح او د ستاسو د حقونو لنډیز ورکړل شوی.
رضاکارانه او باخبره رضایت

درضاکارانه مطلب دی چې یوازې تاسو دا فیصله کولې شئ چې په یوه څېړنیزه پروژه کې برخه اخستل غواړئ یا نه. راځئ چې دا تشریح کړو.

د رضاکارانه معنا دا چې تاسو خپلې ازادې مرضۍ سره پرېکړه کوئ—چې د انکار په صورت کې هیڅ جریمه نشته او برخه اخستو ته رضا کېدو په صورت کې هیڅ لوی ګټې (لکه ډېرې پیسې) نه لري.

- که تاسو برخه اخستو څخه انکار وکړئ نو په دې بنیاد باندې څوک نشي کولې تاسو ته د څیزونو یا د خدمتونو څخه وکړل شي.
- دې پورې چې که څوک فرد، حکومتي چارواکی، یا تنظیم سپارښتنه درکړي چې تاسو په څېړنه کې برخه واخلئ، تاسو بیا هم اړ نه یاست چې برخه پکې واخلئ. که تاسو برخه وا هم نه خلئ تاسو هم هغه پخوانیو خدمتونو او د وسایلو د ترلاسي حق لرئ.

باخبره معنا دا ده چې تاسو حق لرئ چې تاسو خبر ووسئ چې څېړنه د څه په اړه ده، تاسو څخه غوښتل کیږي، او د برخې اخستنې ممکنه ګټې او خطرات څه دي.

- تاسې باید پوښتنه وکړئ چې په څېړنه به څومره وخت لګي او په دقیق ډول له تاسو څه غوښتل کیږي.
- تاسو په دې د پوهېدو حق لرئ چې څېړنه په څرنګه شریکول کیږي او تاسو د څېړنې نتایجو ته څرنګه لاسرسی لرلې شئ.
- تاسو حق لرئ چې په کومه ژبه تاسو پوهیږئ، په هم هغه کې معلومات درکړل شي. که اړتیا لرئ نو د ترجمانۍ یا د ترجمې غوښتنه هم کولې شئ.
- که پوښتنې یا اندېښنې لرئ نو څېړونکی باید ستاسو د استعمال لپاره د رابطې معلومات درکړي. که وروسته په کوم وخت غواړئ له څېړې لاس واخلئ یعني ترې ووځئ نو کولای شئ په دغه رابطه معلوماتو راړیکه ونیسئ.
- حق لرئ چې هر وخت وغواړئ پوښتنې وکړئ.

© Christina Clark-Kazak, 2021. Translation by Access Alliance Language Services. CC BY-NC-SA 4.0

د څېړنو په ترڅ کې د ستاسو حقونه

رضایت معنا داچې تاسو برخه اخستنې ته رضایت په ښکاره توګه ورکړئ.

- د ستاسو په ځای بل څوک رضایت نه شي ورکولې (علاوه له هغو چې واړه وي یا لویان وي خو ذهني صلاحیت یې محدود وي؛ په دې قضیو کې د موافقت لپاره معلومات لاندې وګورئ).
- په عمومي توګه، له تاسو غوښتل کیږي چې په یوه فورمه لاسلیک وکړئ چې وایي تاسو په دې څېړنه کې د برخه اخستو لپاره رضایت ورکړی دی. تاسو حق لرئ چې وړاندې له دې چې په فورمه باندې لاسلیک وکړئ، په دې فورمه خپلوانو، ملګرو، د مېشت سیمې کارګرانو، د ټولنې غړو، او بل هر چا سره مشوره وکړئ. څېړونکی باید تاسو ته د ستاسو لخوا د لاسلیک شوې فورمې یو نقل درکړي.
- که زیاته غوره ګڼئ نو کولای شئ یواځې شفاهي یعني زباني رضایت ورکړئ. خو دا کار تل ممکن نه وي ځکه چې دا د څېړونکي سره اړوند د څېړنو په ترڅ کې د اخلاقیاتو د هیت (Research Ethics Board یا REB) په شرایطو تکیه لري.1
- تاسو هر وخت کولې شئ له څېړنې ځان وباسئ—اړ نه یاست چې تر پایه په څېړنه کې شامل پاتې شئ. که له څېړنې د وتلو پرېکړه وکړئ، نو حق لرئ چې وغواړئ چې د ستاسو معلومات باید هیچا سره شریک نه کړای شي.
- تاسو دا هم کولې شئ چې د کومې پوښتنې یعني سوال ته د ځواب ورکولو څخه یا د څېړنې په کومه برخه کې د برخه اخستو څخه انکار وکړئ.

موافقت په دې معنا دې چې یو تن چې عمر یې له بلوغت ته نه دی رسېدلی یا یې ذهني وړتیا محدوده ده د برخه اخستو سره موافق دی. په دې قضیو کې یو والد یا والده یا سرپرست باید اجازه ورکړي چې څېړنه باید وړاندې دوام ولري. په بل عبارت، دا دواړه رضایت او موافقت ته اړتیا لري.

1د څېړنې اخلاقي هیت (REB) د څېړونکي په اداره کې یوه کمېټه وي چې دنده یې د څېړونکي د پروژو ازونه کول وي تر څو تضمین کړي چې په دې معلوماتي پارچه کې تشریح شوي اخلاقي اصولو باندې عمل وشي. د اخلاقي هیت REB کار دا دی چې په څېړنه کې د ستاسو حقوقو د ساتنې ته وده ورکړي.

CENTRE FOR REFUGEE STUDIES
CANADIAN COUNCIL FOR REFUGEES
CONSEIL CANADIEN POUR LES RÉFUGIÉS
CARFMS/ACERMF

ښځېنو په ترڅ کې د ستاسو حقونه

د ستاسو د محرمیت او رازدارۍ حق مطلب دا دی چې چې د ستاسو څرګندې اجازې
پرته څېړونکی اجازه نه لري چې تاسو ته په نوم یا د ستاسو ځواب ته په نوم سره ګوته
ونیسي چې دا ستاسو لخوا
ورکړل شوی. ځنه شیان چې باید فکر پرې وشي:

محرمیت هغه حق ته وایي چې تاسو له دخالت یا مداخلې څه آزاد ووسئ او ځان په اړه معلوماتو باندې کنټرول ولرئ.

- تاسو حق لرئ چې څېړنه باید یو محرم او محفوظ ځای کې ترسره شي، چېرې چې د ستاسو د پېژندل کېدا امکان نه وي او نور خبر نه شي چې تاسو په څېړنه کې برخه اخلئ.
- تاسو د دې انتخاب حق لري چې آیا تاسو د څېړنې په نتایجو کې پېژندل کېدل غواړئ یا غواړئ چې په نوم وه نه پېژندل شئ. په ځنه حالاتو کې څېړونکی نه شي کولی چې په څېړنه کې د ستاسو اصل نوم راولي که څه هم تاسو غواړئ چې ستاسو نوم راشي ځکه چې دې سره په به څېړنه کې هغه کسان هم وپېژندل شي چې نه غواړي وپېژندل شي.
- تاسو په دې پوهېدو حق لرئ چې د څېړنې معلومات به په څه ډول کارول کیږي.
- څېړونکي باید په ښکاره توګه درله بیان کړي چې تاسو به د څېړنې د نتایجو په اړه معلومات څرنګه ترلاسه کولای شئ.

راز ساتنه د شخصي معلوماتو خوندي ساتنه ده.

- څېړونکی باید د معلوماتو د محفوظ ساتنې لپاره یوه لاره یعني طریقه ولری چې نور خلک ورته لاسرسی ونلري.
- تاسو په دې د پوهېدو حق لرئ چې ستاسو معلومات به څومره وخت پورې ساتل کیږي او دا چې تاسو به ورته لاسرسی لرئ.
- څېړونکي ته حق نشته چې دا معلومات کوم دریم فریق ته ورکړي یا یې وربانديې خرڅ کړي.
- خو په ځنو مواردو کې محقق اخلاقي دنده لري چې ځان ته زیان یا نورو ته د زیان په اړه معلومات افشا کړي. د رضایت په فورمه کې د معلومات د شریکونه په حواله دا شان محدودیتونه باید په څرګنده توګه بیان شوي وي. که څه په اړه شک لرئ، نو پوښتنه وکړئ!
تاسو دا حق هم لرئ چې وغواړئ چې د ستاسو په اړه راټول کړل شویو ټولو معلوماتو څخه د ستاسو د شخصي پېژندنې معلومات حذف کړای شي (لاندې نور معلومات وګورئ).

CENTRE FOR REFUGEE STUDIES

CANADIAN COUNCIL FOR REFUGEES
CONSEIL CANADIEN POUR LES RÉFUGIÉS

CARFMS/ACERMF

پېرنو په ترڅ کې د ستاسو حقونه

- په ځنه حالاتو کې کېدای شي څېړونکی باندې لازمه وي چې د جنايي فعاليتونو يعني مجرمانه سرګرميو په اړه معلومات پوليس ته ورکړي. د رضايت په فورمه کې د معلوماتو د شريکونه په حواله دا شان محدوديتونه بايد په څرګنده توګه بيان شوي وي. که څه په اړه شک لرئ، نو پوښتنه وکړئ! تاسو دا حق هم لرئ چې وغواړئ چې د ستاسو په اړه راټول کړل شويو ټولو معلوماتو څخه د ستاسو د شخصي پېژندني معلومات حذف کړای شي.
- په انټرنېټ باندې سروې ته ځواب په اړه خبر ووسئ چې د ستاسو معلوماتو په کومو کمپيوټر سرورونو باندې ساتل کيږي، لکه د امريکا متحده ايالاتو کې، د هغه ځای دولت کولای شي ستاسو معلوماتو ته لاسرسی ولري. تاسو د دې پوښتني حق لرئ چې څېړونکی به د ستاسو رازداري او محرميت به په داسې حالاتو کې په څه ډول تضمينوي.

د شخصي معلوماتو نه ښکارونه مطلب دا دی چې د ستاسو د پېژندلو هيڅ معلومات وه نه ښکاروي، تر څو د څېړني موندني په نتيجه کې کوم برخه برخه اخستونکی پيدا کول ممکن نه وي.

- پاس بحث شويو د رازدارئ محدوديتونو لپاره دا يوه حل لاره ده: دا تضمينول چې د معلوماتو د راغونډول په داسې ډول ترسره شی چې هيڅوک—آن چې څېړونکی هم نه—په دې پوهه شي چې دغه معلومات سره څوک تړاو لري.
- که د ستاسو د مهاجرت حيثيت لا قانوني شوی نه دی، نو تاسو بايد له څېړونکي پوښتنه وکړئ چې د ستاسو د معلومات له شخصي پېژندنه ظاهروونکو اشارو به څرنګه پاک وساتي. که داسې نه وي نو کېدلای شي چې د څېړونکي نتايج ښايي تاسو په خطر کې واچوي.

د څېرونکي د فرض چې بايد هيڅ زيان وه نه رسوي څخه معنا دا ده چې د ستاسو هوساينه، وقار، او حفاظت بايد تل په نظر کې وساتل شي.

- که د څېړني د کومې پروسې په ترڅ کې تاسو ناارامه احساسوئ نو حق لرئ چې څېړونکي ته ووايئ.
- که څېړونکی په دوامداره توګه تاسو ناارامه کوي، نو تاسو حق لرئ چې کوم باوري تن ته ووايئ (لکه يوه ملګري، د کورنی غړي، د مېشت ځای کوم کارمند، د ټولني غړي ته) او تاسو بايد د څېړونکي د اخلاقياتو هيت يعني Research Ethics Board يا REB سره رابطه وکړئ. دا خبره او معلومات بايد د رضايت په فورمه باندې ليکل شوي وي. کنه نو تاسو کولای شئ دا معلومات په انټرنېټ باندې ولټوئ. ټول پوهنتونونه او روغتونونه څېړنو لپاره د اخلاقياتو هيتونه REB يا ورته کمېټياني جوړې لري.
- تاسو حق لرئ چې تاسو سره په احترام چلند وشي او په داسې ډول چلند وشي چې د ستاسو کلتوري، مذهبي، او نسلي تاريخ ته احترام ولري.

CENTRE FOR REFUGEE STUDIES
CANADIAN COUNCIL FOR REFUGEES
CONSEIL CANADIEN POUR LES RÉFUGIÉS
CARFMS/ACERMF